

Neden Sürşarj Yapmıyorlar ?

Bilindiği gibi sürşarj uygulamasından eczanelerin yanı sıra depolar da yararlanıyorlar. Ancak İzmir'de bazı depoların bu uygulamanın dışında kaldıklarını, başka bir deyişle bu noktadaki kazançlarını eczanelere aktardıklarını gözledik. Bu depolardan iki tanesi **EDAK ECZA KOOPERATİFİ** ve **İPAŞ A.Ş.'ye** ait **ECZACILAR ECZA DEPOSU**. İzmir Eczacı Odası Bülteni (İEOB) sizler için bu uygulamalarına açıklık getirmek amacı ile **EDAK Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ecz. Işık Boyacıgiller** ve **ECZACILAR ECZA DEPOSU** sahiplerinden **Sayın Ecz. Haldun Koşay**'la bir söyleşi yaptı. İlginizi çekeceğini umduğumuz bu söyleşiyi değerlendirmelerinize sunuyoruz.

— **İ.E.O.B.:** Sayın Boyacıgiller. Sürşarj uygulanmaya başlayalı beri, **EDAK Ecza Kooperatifi** bu uygulamanın -yasal hakkı olduğu halde- içinde olmadı, sürşarj yapmadı ve halende yapmıyor.

EDAK olarak sürşarj yapmamanız, yalnızca kooperatif olmanın gereği mi? Yoksa olayı ekonomik olarak gereğinin

olmadığıdır? Lütfen açık-larmısınız.

— **Ecz. Işık BOYACIGİLLER:** Konuya önce sürşarj'ın kimler için alınmış bir hak olduğunu iradeliyerek yaklaşalım. Bu hakkın alınmasında talep T.E. Birliğinden gelmiş, uygulamanın şekli ve sorumluluğu Birlik tarafından üstlenilmiştir. Biliyoruz ki **TEB Eczacıları** temsil eden bir kuruluştur. Ticari depolar yalnızca sorumlu müdürleri ile odalara kayıtlıdır. Bu yüzden de ticari depoların temsili **TEB'in** görevi değildir. T.E.Birliğinin de bu konudaki tavrı bu olmuştur. Ancak S.S.Y. Bakanlığı ticari depoları da aynı kapsam içinde değerlendirerek konu ile ilgili bakanlıkta yapılan toplantıya onların da temsilcilerini çağırmıştır. Böylece eczacılar için kazanılması düşünülen bir hakka ticari depolar da ortak olmuşlardır. Sonuçta sürşarj hakkının eczaneler açısından anlamı büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.

Biz tüm ortakları eczacılar olan ve bu yüzden de bir yanıyla meslek kuruluşu niteliğinde bir kooperatifiz. Zaman zaman ortağımız olsun olmasın tüm eczacıların çıkarlarına yönelik tavır almaktayız.

Bu bizim meslek kuruluşu yanımızın bir gereğidir. Çünkü bugün bir hayal gibi görünse de netice olarak tüm eczacıların ortağımız olacağına inanıyoruz.

Sorunuza gelince. Evet kooperatif olmamızın anlamı bu dönemde ortaya çıkmıştır. Kooperatifler kâr amacıyla değil yarar amacıyla faaliyet gösterirler. Bu dönemde EDAK'ın sağladığı yarar ise ortadadır. Ayrıca bizim için durum değişmez. Diyelim ki kooperatif olarak biz de sürşarj yaptık sonuçta bu fark yıl sonu kâr olarak ortaya çıkacak ve yine ortaklarımıza dağıtılacaktır. Yani biz bir kapalı devreyiz. Ortada bir kazanç varsa bu mutlaka herhangi bir şekilde ortaklarımıza yansiyacaktır, sistem dışına çıkmıyacaktır. EDAK'ın sürşarj yapmaması bir anlamda diğer depolar için rekabet ortamı yaratmıştır, bu ortamda ise meslektaşlarımızın yararına olmuştur. Ekonomik olarak gerek olup olmadığına gelince, değerlendirmenizi kısa vadeli mi, uzun vadeli mi yaptığınıza bağlı olarak yanıt evet veya hayır olabilir. Aklıma «Altın yumurtlayan tavuk» öyküsü geliyor. Beslerseniz altın yumurtlamaya devam ediyor, keserseniz kursağınızdağını alıyorsunuz. Eğer kısa sürede çok para kazanmak peşinde iseniz zam olacak ilacı

stok yaparak satmıyabilir ve bunun depocu kârından vazgeçebilirsiniz. Diğerlerinin satmadığı ilacı stok yapmaksızın piyasaya verirsiniz depocu kârını elde edersiniz, daha çok satacağınızdan daha çok kâr elde edersiniz. Sermayenizin devir hızı artar, verimliliğiniz artar, itibarınız artar.

— İ.E.O.B.: Teşekkür ederim. Peki bu yeni ortam ortak sayımızdaki duruma nasıl yansdı?

— Ecz. Işık BOYACIGİLLER: Ortak sayımız sürşarj kararnamesinden bu yana 70 kadar arttı. Bunda mutlaka bizim bu konudaki kararımız etkili oldu. Ancak satışı sadece bununla açıklamak eksik olacaktır. Kooperatifimiz artık daha iyi tanınmakta, daha doğru değerlendirilmektedir eczacılar tarafından. Çeşitli bölgelerden çok yoğun bir talep vardır. Biz bunu belli bir programla değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu demek değildir ki ortak olma, gelmiş ortaklık şartlarına sahip bir meslektaşımızı geri çeviriyoruz. Ortak alma konusunda kısıtlayıcı bir tavrımız yok. Ancak özel bir çaba gösterme ve tabanı genişletmek için programa bağlı bir çalışmamız var.

— İ.E.O.B.: Sayın Boyacıgiller olaya birde eczane açısın-

dan bakalım isterseniz. Sürşarj hakkı, eczaneler açısından amacına ulaşmış mıdır acaba?

— **Ecz. Işık BOYACIGİLLER:** Ne yazık ki buna evet diyebilmek çok güç. Sürşarj hakkı talep edilirken gerekçe, eczanelerin fiat değişiklikleri sonucunda yetersiz sermayelerinin erozyona uğrayarak yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaları idi. Bu hakkın kazanılması ile eczanelerin yaşatılması amaç edinilmişti. Unutmamalıyız ki eczaneler sağlık hizmetine katılan ve bu yolla kamu görevi veren kuruluşlardır. İlaç konusunda onsuz olmaz kuralı eczaneler için geçerlidir. Bu nedenle yaşatılmaları gerekir. Oysa ticari depolar sermaye kuruluşu niteliğinde, sermayelerini kâr elde etmek için kullanan kuruluşlardır. Yatırım yaptıkları veya faaliyet gösterdikleri alanda kârlılığı yetersiz bulduklarında yatırım veya faaliyet konularını değiştirmelerine hiç bir engel yoktur.

İlaç fiyatlarının değiştiğini veya değişeceğini eczanelerden çok daha önce öğrenme olanağına depoların sahip olmaları, ilaçların eczanelere eski fiattan intikalini engellemektedir. Sonuçta eczane yine fiat artışı sonucunda sermaye küçülmesiyle karşılaşmakta, geçmişte ilaç firmasının fiat artışı dö-

nemindeki olumsuz işlevine ikinci bir düğüm olarak depolar da eklenmektedir.

Sürşarj hakkının amacına ulaştığından bahsedebileceğimiz bir kesim eczacı vardır. Bunlar ise kooperatif ortaklarıdır. Kooperatif bu hakkın verilmek istendiği kesime ulaşmasını sağlamıştır diyebiliriz.

— **İ.E.O.B.:** Sayın Koşay; ailenizde çoğunuz eczacı, uzun yıllar bu mesleğe gönül vermiş bir aile yapınız var. Doğaldır ki böyle bir ailede sürekli konuşulan, tartışılan konu ilaçtır, eczacılıktır. Böyle bir ortam ilaç, eczacılık konusunda sizleri daha bilinçli kılar. Öte yandan siz eczane eczacılığından gelmiş bir kişisiniz. Halen ecza depoculuğu yaparken, eczane eczacılığı yapan diğer aile bireyleriniz var, yani şu anda ecza depoculuğunuzunda eczane eczacılığınızda sorunlarınızı yakından biliyorsunuz.

İpaş A.Ş. (Eczacılar Ecza Deposu) olarak siz başından beri sürşarj yapmıyorsunuz. Sürşarj yapmamanız aile yapınızın oluşturduğu eczacılık nosyonundan mı, yoksa daha fazla eczaneyi kendinize çekmek amacı ile yapılmış geçici bir olay mı? Veya ekonomik olarak yani hesap kitap edildiğinde deponuzun sürşarj yapmaya ihtiyacı ol-

madığını görüptemi sürşarj yapmama kararı aldınız? Sürşarj sizi ekonomik olarak sık-tığı zaman, yani sürekli ve yüksek oranda zam geldiğinde sizde sürşarj yapmak zorunda kalırmısınız? Şimdilik bu gi-diş ne durumdadır? Sürşarj yapma zorunluluğundaki bo-yuta yaklaştınız mı?

Hizmet verdiğiniz eczanele-rin size nasıl bir tepkisi olu-yor, eczane sayınızda mutlaka bir artış olmuştur. Bu artışın getirdiği zorlukları da gördü-ğümüz kadarı ile aşmış du-rumdasınız. Sürşarj yapma-dan bu zorlukları nasıl aştığı-nız konusunda bizleri aydınla-tırmısınız? Size şimdiden çok teşekkür ederiz.

— **Ecz. Haldun KOŞAY:** Bağ-lı bulduğumuz; Meslek ku-ruluşunuz 3. Bölge Eczacı Oda-sının yayın organı için Sürşarj konusu ile ilgili olarak sorduğu sorularda seçmiş ol-duğu ifade tarzı ile naçiz şah-sım ve ailem adına lütfedif iz-har edilen samimi duyguları uzun meslek hayatımın en bü-yük manevi mükâfatı olarak kabul ediyorum.

Eczacı olan eşim ve ben 1947 yılından bu yana mesleğimize hizmet etmekten gerçekten mutlu ve gururluyuz.

Aslında mezun olmadan ön-ce eczanede geçen hayatımda dikkate alırsak 45 yıldan bu

yana mesleğimizin içinde ve hizmetindeyim.

Bir ilaç şirketinin kurulu-şunda ve 9 yılı aşkın faaliye-tinde yönetici olarak katıldı-ğımı da dikkate alırsanız mes-leğimizin her kesimi için ken-dine has düşünce ve deneyim-lerimin olduğunu kabul eder-siniz.

Mesleğimiz nimeti az, külfeti çok olan bir iş koludur. Yüksek tahsili bir yana koyalım, yok farzedelim. Eczanede geçirdiğimiz zamanı, sarfettiği-miz hizmeti ve bağladığımız sermayeyi hangi iş koluna koysak muhakkak daha fazla-sını kazanırız.

Mesleğimiz, halk sağlığına hizmet etmenin bilincini duy-madan ve sevmeden yapılacak bir iş kolu değildir. Uzun mes-lek hayatımızda mesleğimizi daima sevdik ve bu bilinci reh-ber edindik. Anne ve baba mes-leğini seçen çocuklarımıza da bu sevgiyi ve bilinci aşılamaya-ğa çalıştık.

Açık adı (İPAŞ İşletmecilik Pazarlama ve Yatırım A.Ş.) kı-sa adı İPAŞ A.Ş. olarak ifade olunan şirket ortaklarının ço-ğunluğu eczacı olan bir tüzel kişiliktir.

Depomuzun Bakanlıkça tes-cil edilmiş ismi Eczacılar Ec-za Deposu olup sahibi İPAŞ

A.Ş.'dir. Yeri gelmiş iken bir gerçeği böylece düzelttikten sonra Eczacılar Ecza Deposu olarak 1978 yılından bu yana (Halk Sağlığı için fedakârca çalışan saygı değer meslektaşlarımıza) bu kanaldan hizmeti kendimize şiar edindik.

Mesleğimiz Eczane - Depo - İmalatçı kesimi olarak bir bütündür ve bir zincirin halkalarını oluşturmaktadır.

Depocu ve imalatçı kesimin eczane olmadan yaşamaları söz konusu değildir. O halde varlığımızın hikmeti eczane-dir. Eczanenin mâli yapısını kuvvetlendirmeden diğer kesimlerin yaşama şansı olamaz. Oysa sürşarjın yasal olarak kabulünden önce eczane ilaç fiyatlarındaki devamlı zam ve enflasyon nedeni ile gizli iflasın içine itilmiştir. Sürşarjı yapmamak konusundaki tutumumuzu da buaçıdan değerlendirmenizi rica ederim. Eczane ve eczacı meslektaşlarımızı mali açıdan kuvvetlenmesine yardımcı olmazsak bindiğimiz dalı keseriz.

Hizmet mesleğini seçen sa-

yın meslektaşlarımıza imkanlarımız arttıkça hergün biraz daha iyi hizmet verebilmeyi ana ilke olarak benimseyen depomuz uzun yıllar mahalli bir depo hüviyetine rağmen ve özellikle 1983 Haziran ayında İzmir'e taşındıktan sonra müşteri adedimiz devamlı artış göstermiş, reklam veya başka düşüncelere ihtiyacımız olmamıştır.

Sayın meslektaşlarımızın karşılıklı münasebet ve ödemelerinde gösterdikleri hassasiyet ve bizi teşvik eden yardımları var oldukça, depomuzun sahibi İPAŞ A.Ş.'nin mali gücü ve depomuza ilgisi eksilmedikçe yöneticilerimizin bu hizmet anlayışında (Beklenmedik olaylar hariç) herhangi bir değişiklik olacağını sanmıyorum. Sorularınıza her bakımdan cevap arz ettiğimi sanıyor ve izaha çalıştığım nedenlerle bir hizmet anlayışından doğan ve yanlış yorumlara neden olan tutumumuzla ilgili açıklama yapmak fırsatını verdiğiniz için minnet ve teşekkürlerimi arz ediyorum.